

Højere uddannelsesniveau mulig sidegevinst af krisen

En analyse fra LO viser, at der i perioden fra 2008 til 2010 forventes et fald i arbejdsstyrken på knap 100.000 personer. LO har samtidig lavet en beregning, der viser, at en del af arbejdsstyrkefaldet kan forklares af, at antallet af studerende (uden nævneværdigt studiejob) er steget. I det omfang stigningen i antallet af studerende medfører en stigning i befolkningens uddannelsesniveau, vil det isoleret set bidrage til større arbejdsstyrke og øget velstand på sigt.

af forskningschef **Mikkel Baadsgaard**

2. juni 2010

Analysens hovedkonklusioner

- I det omfang stigningen i antallet af studerende er udtryk for, at flere vil få en uddannelse (end ellers), vil det isoleret set påvirke arbejdsstyrken og velstandsniveauet positivt på sigt. Ved opkvalificeringer fra ufaglært til faglært, vurderer AE, at erhvervsdeltagelsen øges med i gennemsnit knap 10 procentenheder efter endt uddannelse, mens erhvervsfrekvensen ved opkvalificering til en videregående uddannelse øger erhvervsfrekvensen med knap 7 pct.
- Uover at et højere uddannelsesniveau bidrager til at øge arbejdsstyrken, vil velstanden i samfundet også øges. For eksempel er det samfundsøkonomiske afkast (velstandseffekten) af, at en person tager en faglært uddannelse, på 2,1 mio. kr. over livsforløbet, mens velstandseffekten af at tage en lang videregående uddannelse er 7,5 mio. kr. målt over hele livsforløbet.
- Ved en simpel opregning med de 29.000 personer giver det et samlet velstandsløft på mellem 1,1 mia. kr. og 2,4 mia. kr. i gennemsnit i de kommende godt 50 år.

Kontakt

Forskningschef
Mikkel Baadsgaard
Tlf. 33 55 77 27
Mobil 25 48 72 25
mb@ae.dk

Kommunikationschef
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Højere uddannelsesniveau øger arbejdsstyrke og velstand

En analyse fra LO viser, at arbejdsstyrken forventes at falde med knap 100.000 personer fra 2008 til 2010. Ud af dette arbejdsstyrkefald skønner LO, at omkring 29.000 kan forklares med en stigning i antallet af studerende uden nævneværdigt studiearbejde.¹ En stigning i antallet af studerende kan skyldes flere forhold, som det bemærkes i analysen fra LO. I notatet skriver LO:

"For det første kan nogle udskyde afslutningen af deres studier, fordi jobmulighederne er ringe, og samtidig søge at opnå bedre afgangskarakterer. For det andet kan flere end tidligere være påbegyndt en uddannelse pga. færre jobåbninger, selv om de egentlig helst ville arbejde. For det tredje kan der være sket en nedgang i antallet af studiejob med tilstrækkeligt timetal til at blive opført i statistikkerne som led i den generelle krise på arbejdsmarkedet."

Dertil kommer, at den demografiske udvikling også kan have påvirket antallet af studerende i perioden fra 2008 til 2010.

I det omfang stigningen i antallet af studerende er udtryk for, at flere vil få en uddannelse (end ellers), vil det isoleret set påvirke arbejdsstyrken og velstandsniveauet positivt på sigt. Ved opkvalificeringer fra ufaglært til faglært vurderer AE, at erhvervsdeltagelsen øges med i gennemsnit knap 10 procentenheder efter endt uddannelse, mens erhvervsfrekvensen ved opkvalificering til en videregående uddannelse øger erhvervsfrekvensen med knap 7 pct. Disse løft i erhvervsfrekvensen afspejler den isolerede effekt på uddannelse.²

Forudsat at stigningen i antallet af studerende på 29.000 personer ene og alene dækker over en stigende tilgang af personer, der ellers ikke ville have taget en uddannelse, vil arbejdsstyrken øges med knap 2.000 personer på sigt, hvis der er tale om videregående uddannelser. Hvis stigningen i antallet af studerende dækker over flere med en erhvervsfaglig uddannelse vil arbejdsstyrkeeffekten kunne blive op mod 2.800 personer.

Det skal understreges, at disse skøn forudsætter, at alle de 29.000 personer dækker over nytilgang, og at alle fuldfører uddannelsen. Der er således tale om et overkantsskøn - ikke mindst fordi stigningen i antallet af studerende som nævnt kan skyldes mange andre faktorer.

Uover at et højere uddannelsesniveau bidrager til at øge arbejdsstyrken vil velstanden i samfundet også øges. For eksempel er det samfundsøkonomiske afkast (velstandseffekten) af, at en person tager en faglært uddannelse, på 2,1 mio. kr. over livsforløbet, mens velstandseffekten af at tage en lang videregående uddannelse er 7,5 mio. kr. målt over hele livsforløbet, jf. tabel 1.

¹ Skønnet på 29.000 personer dækker bl.a. over 17.000 flere studerende fra 2008 til 2009 baseret på Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelse. Forudsat at studerende bidrager med samme forklaringsgrad i forhold til ændringerne i arbejdsstyrken fra 2009 til 2010 fås et bidrag på 12.000 personer fra flere studerende fra 2009 til 2010 - dvs. samlet set 29.000 personer over de to år. Det viser beregninger fra LO.

² Den gennemsnitlige effekt på erhvervsfrekvensen er beregnet for aldersgruppen 30-50 år. For de videregående uddannelser er der regnet med et simpelt gennemsnit af KVVU, MVU og LVU baseret på uddannelsesandelen i den seneste profilmodel fra UNI-C.

Tabel 1. Samfundsøkonomisk afkast af uddannelse pr. person

	Livsværditilvækst	Afkast
	Mio. kr.	Mio. kr.
Faglært	12,8	2,1
KVU	13,7	1,7
MVU	14,8	2,5
LVU	22,1	7,5
Videregående (vægtet gennemsnit)		4,4

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Ved en simpel opregning med de 29.000 personer giver det et samlet velstandsløft på mellem 1,1 mia. kr. og 2,4 mia. kr. i gennemsnit i de kommende godt 50 år – afhængigt af om der er tale om erhvervsfaglige eller videregående uddannelser, jf. tabel 2.

Tabel 2. Samlet velstandsløft ved at 29.000 ekstra tager en uddannelse

	Erhvervsfaglig	Videregående
	Mia. kr.	Mia. kr.
Samlet velstandsløft (akkumuleret)	61	128
Gennemsnitlig velstandsløft pr. år (26-80 år)	1,1	2,4

Anm.: Den gennemsnitlige velstandseffekt pr. år er beregnet som det akkumulerede velstandsløft divideret med 54 år.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Det skal understreges, at de skønnede effekter på arbejdsstyrke og velstand er behæftet med usikkerhed og formentlig er et klart overkantsskøn, bl.a. fordi stigningen i antallet af studerende med stor sikkerhed ikke udelukkende er udtryk for en stigning i antal påbegyndte studieforløb blandt personer, der ellers ikke ville tage en uddannelse.